

Vergaderjaar 2020–2021

25 883

Arbeidsomstandigheden

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 399

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 november 2020

Naar aanleiding van mijn toezegging in het AO Arbeidsomstandigheden van woensdag 11 november jl. doe ik u hierbij de informatie toekomen over de corona meldingen en aanpak van de Inspectie SZW, voorafgaand aan de begrotingsbehandeling SZW. Voor een uitgebreid overzicht van de inzet en inspanningen van de Inspectie voor 2021 verwijs ik u naar het Jaarplan van de Inspectie SZW, dat ik op 11 november aan uw Kamer heb toegezonden (Kamerstuk 35 570 XV, nr. 12).

In de begeleidende brief bij het jaarplan heb ik u onder andere bericht over de toename van het aantal meldingen dat de Inspectie als gevolgen van corona heeft ontvangen in 2020. Hierbij ontvangt u daarvan een actualisatie.

Aantal coronagerelateerde meldingen neemt verder toe

Het aantal meldingen dat de Inspectie SZW in 2020 heeft ontvangen is als gevolg van Covid-19 sterk toegenomen. Tot en met 8 november (week 45) heeft de Inspectie 12.599 meldingen ontvangen. Dat is een stijging van 92% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar.

Van de 12.599 meldingen zijn er 5.874 direct dan wel indirect gerelateerd zijn aan Corona. Binnen de categorie Corona zijn er 1.194 meldingen die betrekking hebben op arbeidsmigranten.

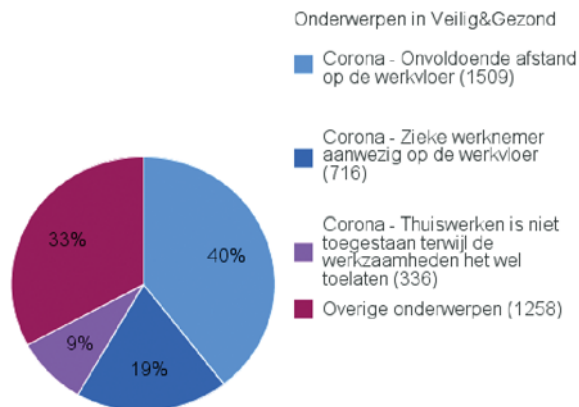
Verdeling Coronameldingen naar domein

De verdeling van het aantal meldingen naar de domeinen gezond en veilig respectievelijk eerlijk werk die de Inspectie hanteert staat in onderstaande tabel weergegeven. De overige meldingen vallen buiten deze domeinen.

Domein	Aantal meldingen
Domein ISZW Veilig & Gezond	3.819
Domein ISZW Eerlijk Werk	423
Buiten (toezicht)domein ISZW	1.632
<i>Totaal</i>	<i>5.874</i>

Van de corona-gerelateerde meldingen gaan verreweg de meeste over gezond en veilig werk (3.819). Onderstaande grafiek laat een onderverdeling naar onderwerpen zien.

Coronameldingen algemeen

Meer dan de helft van de meldingen op het terrein van gezond en veilig werk gaan over het onvoldoende afstand houden op de werkplek of over zieke collega's die aan het werk zouden zijn.

Afwikkeling meldingen

Uw Kamer is afgelopen zomer geïnformeerd over de aanpassingen die de Inspectie SZW dit jaar heeft doorgevoerd in haar interne processen om follow up te geven aan meldingen¹. Gedurende een korte periode na het begin van de epidemie heeft de Inspectie alleen in zwaarwegende gevallen (ongevallen en arbeidsuitbuiting, waaronder intakegesprekken met mogelijke slachtoffers) fysieke inspecties of recherchewerk uitgevoerd. Tegelijk is toen gebleken dat inspectiewerk vitaal is en dat als er gewerkt wordt in bedrijven, fabrieken en op bedrijventerreinen, het toezicht een belangrijke rol vervult. Sinds begin juni hanteert de Inspectie daarom het uitgangspunt van inspecteren en Rechercheren op locatie mits daarbij de veiligheid van de inspecteur gewaarborgd is. In alle gevallen wordt gewerkt op basis van de vastgestelde RI&E Corona, waar nodig aangevuld met aanvullende afspraken.

De overtredingen die de Inspectie SZW aantreft in verband met COVID-19 hebben voornamelijk betrekking op de situatie waarin het besmettingsrisico niet is opgenomen in de RI&E en er onvoldoende maatregelen worden genomen om besmetting te voorkomen conform de arbeidshygiënische strategie. Dat betekent dat organisatorische beheersmaatregelen, zoals het houden van 1,5 meter afstand, voorrang moeten hebben op het toepassen van individuele beheersmaatregelen, zoals persoonlijke beschermingsmiddelen. Daarnaast wordt regelmatig geconstateerd dat er onvoldoende uitvoering gegeven wordt aan voorlichting en toezicht. Dat

¹ Bijstelling van het Jaarplan 2020. Kamerstuk 35 300 XV, nr. 96.

is wel wenselijk, zodat medewerkers bijvoorbeeld de beschikbare persoonlijke beschermingsmiddelen dragen en adequaat gebruiken. Tenslotte zijn ook overtredingen geconstateerd die zien op andere veiligheidsaspecten, zoals onveilige arbeidsplaatsen (bijv. stellingen), het onveilig gebruik van arbeidsmiddelen (bijv. messen) en onveilige machines.

Bij 1.707 werkgevers heeft tot nog toe naar aanleiding van een corona gerelateerde melding een interventie plaatsgevonden. Er vindt toetsing plaats of dat resultaat heeft. Bij het grootste deel (90%) van de getoetste situaties heeft de werkgever de problemen (uiteindelijk) opgelost, soms na een waarschuwing of een eis van de Inspectie. Een deel van de corona meldingen leidt tot handhaving. Er zijn tot nog toe ruim 100 overtredingen geconstateerd. Zowel corona als niet-corona gerelateerd. Bij ruim 90% van de overtredingen is er sprake van een waarschuwing of (kennisgeving) eis. Bij 5% vindt tijdelijke stillegging van werkzaamheden vanwege een gevaarlijke situatie plaats², bij 3% wordt een boeterapport opgemaakt. Sanctiëring met boetes is het sluitstuk. De inzet van de Inspectie is primair gericht op het verbeteren van het gedrag en de feitelijke werksituatie opdat bedrijven/werkgevers een gezond en veilig werkklimaat voor hun werknemers mogelijk maken. Per 1 december a.s. heeft de Inspectie SZW de bevoegdheid om het werk stil te leggen als werkgevers in ernstige mate niet de noodzakelijke maatregelen treffen die nodig zijn om de kans op besmetting met COVID-19 te voorkomen of te beperken. Dit is op grond van de Wet tijdelijke maatregelen COVID-19³.

Over de inzet, de getroffen maatregelen en de aanpak in het kader van Covid-19 zal de Inspectie opnieuw rapporteren via haar Jaarverslag over 2020.

Daarbij zal ook worden ingegaan op de accentverschuivingen en herprioritering die als gevolg van Covid-19 richting brandhaarden nodig is gebleken, zoals ten aanzien van de kwetsbare positie van arbeidsmigranten en de aanpak die in samenwerking met de NVWA plaatsvindt onder andere gericht op de vleessector. Tot en met eind oktober is de inzet meer daarop gericht dan oorspronkelijk voorzien, waardoor er bijvoorbeeld binnen het programma industriële arbeid minder tijd besteed wordt aan de afvalverwerkingsbranche. In het jaarverslag 2020 zal ook over de invloed van corona op de meerjarenprogrammering worden gerapporteerd.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
B. van 't Wout

² Dit betreft de bestaande bevoegdheid op grond van artikel 28 van de arbeidsomstandighedenwet op grond waarvan de inspecteur werkzaamheden kan stilleggen als er ernstig gevaar is voor personen. Stillegging van bijvoorbeeld gevaarlijke machines vindt, ook buiten coronatijd, regelmatig plaats. Nadat de werkgever de gevaarlijke situatie oplost, wordt de stillegging ingetrokken.

³ De wet tijdelijke maatregelen Covid-19 (Kamerstuk 35 526) voegt aan artikel 28 van de arbeidsomstandighedenwet een artikellid toe. Zodat in ernstige mate niet treffen van maatregelen om verspreiding te voorkomen, ook reden is om werkzaamheden stil te leggen.